

בלבבי משכון אבנה

נקודה מתוך הפרשה

אֲחֵרֵי מוֹת [מלוכה]

בפרשתן (ויקרא טז, א) נאמר "וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי יְהוָה וַיָּמָתוּ". האם ניסו נדב ואביהוא בפעולתם לחבר ולאחד את הכהונה והמלוכה, בדומה למה שניסו החשמונאים לעשות?

ביאור מורינו הרב שליט"א

אלישבע יתרה על בנות ישראל, ואבל אחד. יבמה (משה) מלך, ואישה (אהרון) כהן גדול, בנה (נדב) סגן, בן בנה (פנחס) משוח מלחמה, אחיה נשיא (שבט יהודה), ואבלה על שני בניה (נדב ואביהוא). והיינו שבאלישבע נגלה חיבור של מלוכה עם כל בחינות הכהונה, ודו"ק. ורמז הדבר בשם אלישבע, אל - בחינת "חסד אל כל היום", וכהונה בחינת חסד, כמ"ש "איש חסידך", כנודע (עיין שער ההקדמות דף סח ע"א, ועוד). שבע - בחינת מלוכה, כנודע מידה שביעית. ורמז בשמה שמחברת כהונה ומלוכה.

ולכך דייקא ביום שהקריב נחשון בן עמינדב קרבנו, בו ביום הקריבו אף נדב ואביהוא קרבנם, ורצונם לגלות חיבורם לנחשון, חיבור מלוכה עם כהונה, שכבר גזז בשורש לידתם, ורצונם להוציאו לפועל עתה. ובדקות, נחשון שקפץ לים תחילה עשה זאת במסירות נפש (עיין סוטה לו ע"א), וכאשר רצו נדב ואביהוא לצרף נפשם עם נפש נחשון, עשו זאת במסירות נפש אף הם. ולכך מתו בקרבם לפני ה'.

וברור הדבר שזהו השורש לחשמונאי ובניו שרצו לצרף אף הם כהונה ומלוכה.

מלך, ר"ת: מ - מלוכה, ל - לוי, כ - כהונה. משה ביום הקמת המשכן היה מלך - לוי - כהן גדול. (אולם נחלקו בזבחים אם היה כה"ג רק לימי המילואים או כל מ' שנה במדבר). ובמשה נגלה אחדות מלוכה וכהונה.

אף באהרון יש חיבור מה של מלוכה וכהונה. מצד עצמו הוא כהן, כהן גדול. אולם מצד נישואיו כתיב (שמות ו, כג) "ויקח אהרון את אלישבע בת עמינדב (עמי - נדב) אחות נחשון (שבט יהודה - מלוכה) לו לאישה, ותלד לו את נדב ואביהוא וגו' ". והרי שנדב ואביהוא יש להם שורש בשבט לוי - כהונה מצד אביהם אהרון, ויש להם שורש של מלוכה מצד אמם (שבט יהודה); אלישבע בת עמינדב אחות נחשון. ודייקא כתיב אחות נחשון, שמכאן למדו חז"ל, הנושא אישה יבדוק באחיה, ובדק אהרון ומצא בה כח מלוכה, ולכך נשאה, לחבר כהונה עם מלוכה.

וכתב המהרי"ל דיסקין (שמות ו, כג), וז"ל, דבשביל שלקח אחות נחשון, לכן הולידה לו נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, צדיקים כמותו, עכ"ל. ובדקות כמותם, אהרן ונחשון. ונתבאר לעיל, ביאורו שהולידה מי שיש לו ניצוץ חיבור של מלוכה עם כהונה. ואמרו (זבחים קב ע"ב) חמש שמחות היתה